

**SEASON OF
CREATION**

**Průvodce slavením Doby stvoření 2023
AŽ PROUDÍ SPRAVEDLNOST A POKOJ**

» Úvod	3
» Pozvání k slavení od představitelů církví	4
» Téma a symbol Doby stvoření 2023	7
» Modlitba pro Dobu stvoření 2023	11
» Jak slavit Dobu stvoření	12
» Uspořádejte ekumenickou bohoslužbu	13
» Konejte bohoslužbu venku	14
» Uspořádejte vycházku nebo pout' se stvořením	15
» Využijte při svých akcích symbol mohutné řeky	15
» Podělte se o svou zkušenost	16
» Aktivní obhajoba	17
» Světový kalendář událostí	19
» 1. září: online bohoslužba k Světovému dni modliteb za péči o stvoření	18
» 4. října: památka svatého Františka z Assisi	18
» O Době stvoření	19
» Historie	19
» Řídící výbor	22
» Příspěvatelé	22
» Příloha 1: Ekumenická bohoslužba	23
» Příloha 2: Jak využít symbol mohutné řeky při akcích a oslavách	33
» Příloha 3: O důležitosti aktivní obhajoby	35

ÚVOD

Vítejte!

Vítejte v letošní Době stvoření. Děkujeme Vám, že své společenství vedete, aby společně slavilo tuto dobu ekumenické solidarity. Díky společnému slavení budeme intenzivněji vnímat, že sdílíme jeden společný domov, a že je naléhavě potřeba, abychom ho společně chránili.

Každý rok od 1. září do 4. října se členové křesťanské rodiny sjednocují k celosvětové oslavě, k modlitbě a k společnému jednání ve prospěch našeho společného domova. My, Ježíšovi učedníci po celém světě, sdílíme společné povolání pečovat o stvoření. Jsme spolutvorové a součást všeho, co Bůh stvořil. Naše dobro je těsně provázáno s dobrem Země.

Radujeme se z této příležitosti chránit náš společný domov a všechny bytosti, které jej sdílí. Letošním tématem pro Dobu stvoření je „Ať proudí spravedlnost a pokoj“. V tomto Průvodci se dozvíte víc o této liturgické době a jak naplánovat její slavení. Další podklady včetně webinářů, bohoslužeb, grafik, vzorových příspěvků do farních zpravodajů a oficiálních kanálů Doby stvoření najdete online na [Season of Creation](#).

V Kristu,

členové Ekumenického řídicího výboru pro Dobu stvoření

POZVÁNÍ K SLAVENÍ OD PŘEDSTAVITELŮ CÍRKVÍ

Drahé sestry a bratři v Kristu.

Doba stvoření je každoroční křesťanská oslava, při níž se modlíme a společně odpovídáme na nářek stvoření: světová ekumenická rodina se sjednocuje, aby naslouchala a pečovala o náš společný domov, Boží oikos.

Doba stvoření začíná 1. září Dnem modliteb za péči o stvoření a končí 4. října památkou svatého Františka z Assisi, patrona ekologie, který je oblíben v mnoha křesťanských denominacích.

Po Týdnu modliteb za jednotu křesťanů, který se slaví na severní polokouli, jsme se v únoru začali připravovat na Dobu stvoření, oslovovali jsme místní organizátory a svolávali jsme svá společenství k aktivní účasti, šířili jsme povědomí o letošním tématu a o tom, jak odpovídat na nářek stvoření tam, kde nás Pán povolává v našich rozmanitých kontextech. Během této přípravy vytváříme mezi sebou pouta a vztahy jako Boží lid pečující o svůj společný domov.

Letos se sjednocujeme kolem tématu „Ať proudí spravedlnost a pokoj“, jehož symbolem je mohutná řeka. Představitelé církví z různých končin světa připravili [zvláštní video](#), jímž vás zvou k účasti.

Někteří z nich se s námi také podělili o své úvahy, které mohou inspirovat ekumenickou rodinu na této cestě, kdy se křesťané ve všech koutech světa připravují dosvědčit, jak velkou sílu má, když při péči o náš společný domov spolupracujeme. Nabízíme vám výběr z jejich úvah:

„Doba stvoření je skvělá příležitost pro křesťany všude po světě, aby ztělesňovali ono společenství, pro něž jsme my lidští pozemšťané stvořeni, a aby při tom hledali cesty života budující spravedlnost mezi lidmi a dovolující předivu života na Zemi, aby vzkvétalo.“ - Cynthia D. Moe-Lobeda, Ph.D., profesorka teologické a sociální etiky, Pacifický luterský teologický seminář, California Lutheran University; ředitelka, PLTS Centrum pro klimatickou spravedlnost a víru

„V dějinách lidské existence nebyla nikdy doba, kdy jsme představovali tak vážné ohrožení nejen své vlastní existence, ale i existence všeho ostatního, co žije. Ale ještě je čas jednat, budeme-li jednat teď a společně.“
- biskupka Olivia Graham, diecéze Reading, Anglikánská církev

„Doba stvoření je životně nutná a důležitá připomínka, že Bůh svou uzdravující, spravedlnost hledající lásku prokazuje každé části svého stvoření. Jako církev, Boží dům, máme žít tuto sebedarující lásku pro dobro všech.“ - Reverend Faith Whitby, biskup z Central District, Metodistická církev Jižní Afriky

„Žijeme ve velmi neklidných a zneklidňujících dobách, kdy dál zápasíme o světový mír a smíření a jednotu všeho stvoření. Jsme obklopeni válkou, násilím, klimatickými výzvami a nespravedlivými systémy, které dál odlidšťují a utlačují lidi všude po světě. Naléhavě zveme křesťany, aby spolu s Bohem vstoupili do řeky proudící k spravedlnosti a míru ve světě.“ - Rev. prof. Dr. Jerry Pillay, Generální tajemník Světové rady církví

„Doba stvoření je pro mladé lidi připomínkou, že Bůh je Stvořitel a my lidé spolu s ostatními živočichy a rostlinami jsme tvorové. Připomíná nám, abychom se o sebe starali navzájem, jako se náš Stvořitel stará o nás. Doba stvoření je důležitá pro mládež, protože nás mladé vidí jako vůdce dneška, spíše než oběti zítřka.“ - Priyanka Gloria Gupta, stážistka ve Světovém společenství reformovaných církví

„Doba stvoření je zvláštní doba v roce, kdy se modlíme s ostatními jako součást Božího stvoření. Připomínáme si, že naše společná odpověď lásky ke stvoření pochází z toho, že jsme v láskyplném vztahu s naším Stvořitelem Bohem.“ - Jasmine Kwong, podpora péče o stvoření, Lausanne Movement

„Tato Doba stvoření nám bude příležitostí modlit se, přemýšlet a jednat společně jako Boží lid ve prospěch našeho společného domova. Jako přítoky, které se spojují, aby vytvořily mohutnou řeku, se ekumenická rodina sejde na synodální cestě péče o společný domov skrze spravedlnost a pokoj.“ - sestra Alessandra Smerilli, tajemnice vatikánského Dikasteria pro podporu integrálního lidského rozvoje

„Členové ACT Alliance všude po světě slaví Dobu stvoření každý rok od 1. září do 4. října. Slavte letos s námi.“ - Rudelmar Bueno de Faria, Generální tajemník, ACT Alliance

„Doba stvoření je pro církve Blízkého východu obdarováním. Probudila rozměr vztahu ke stvoření, který již byl přítomen v zdejších rozmanitých bohoslužebných tradicích, nabídla jazyk, který odpovídá tomu, co je důležité pro mladé lidi, a vytvořila most mezi rozmanitými duchovními úřady a mezi společenstvími víry a občanskou společností.“ - Rev'd Dr. Rima Nasrallah, Rada církví Blízkého východu

Skrze modlitbu, praktickou obhajobu a udržitelná jednání může tato Doba stvoření 2023 obnovit naši ekumenickou jednotu v péči o náš společný domov. Přidejte se a staňte se součástí tohoto hnutí za spravedlnost a pokoj.

Kéž spolu putujeme ve společenství jako Boží lid!

Členové poradního výboru Doby stvoření:

Bishop Marc Andrus, Anglican Church, Episcopal Diocese of California

***Rev. Dr. Dave Bookless, Director of Theology, A Rocha International,
Lausanne Global Catalyst for Creation Care***

***Bishop Rt. Rev. Malayil Sabu Koshy Cherian, Church of South India,
National Council of Churches of India***

***Dr. Celia Deane-Drummond, Director, Laudato Si' Research Institute,
Campion Hall, University of Oxford***

Rev. Tony Franklin-Ross, Ecumenical Relations, World Methodist Council

***Rev. Dr. Norm Habel, Lutheran Church, Adelaide Coordinator, Season
of Creation Project***

***Dr. Hefin Jones, Executive Committee, World Communion of Reformed
Churches***

***Metropolitan of Zimbabwe Serafim Kykotis, Greek Orthodox Archbishopric
of Zimbabwe and Angola***

Mr. Marcelo Leites, General Secretary, World Student Christian Federation

***Fr. Martin Michalíček, Secretary General, Consilium Conferentiarum
Episcoporum Europae***

***Sr. Patricia Murray, Executive Secretary, International Union Superiors
General***

***Dr. Alexandros K. Papaderos, Advisor of the Ecumenical Patriarchates
of Constantinople***

***Sister Alessandra Smerilli, Secretary, Vatican Dicastery for Promoting
Integral Human Development***

***Dr. Paulo Ueti, Theological Advisor & Latin American Regional Director,
Anglican Alliance***

***Bishop Graham Usher, Anglican Church, Church of England lead Bishop
on the Environment***

Dr. Ruth Valerio, Director Global Advocacy and Influencing, Tearfund

TÉMA A SYMBOL DOBY STVOŘENÍ 2023

Ekumenický řídicí výbor Doby stvoření každý rok vyhlašuje jednotící téma pro celosvětové oslavy.

Tématem roku 2023 je „Ať proudí spravedlnost a pokoj“, symbolem je „Mohutná řeka“.

Připojte se k řece spravedlnosti a pokoje

Prorok Ámos volá: „Ať se valí právo jako vody, spravedlnost jako proudící potok!“ (Am 5,24). I nás Bůh volá, abychom se připojili k řece spravedlnosti a pokoje, abychom se zasazovali o klimatickou a ekologickou spravedlnost, naslouchali těm, kdo jsou nejvíc zasaženi klimatickou nespravedlností a ztrátou biodiverzity, a abychom jim propůjčovali svůj hlas.

Naše modlitby, kázání a liturgie musí volat po spravedlnosti, nejen pro lidi, ale pro všechno stvoření. Spravedlnost a pokoj nás společně volají, abychom se zodpovídali ze svých ekologických hříchů a měnili své postoje a svá jednání. Spravedlnost od nás žádá, abychom žili v pokoji se svými lidskými bližními a budovali správné vztahy se vším stvořením. Pokoj (šalom) znamená nejen nepřítomnost konfliktu, ale i pozitivní, životodárné vztahy s Bohem, se sebou, s lidskými bližními i s celým stvořením.

My všichni obyvatelé světa se máme co naučit od domorodých společenství, která si uvědomují posvátnost přírodních prvků a svými životy tak ztělesňují život ve vzájemné propojenosti, který vyjadřuje partnerství mezi lidmi a vším ostatním, co žije na Zemi.

Nyní se můžeme připojit k řece spravedlnosti a pokoje ve prospěch všeho stvoření a spojit to, co jsme – jako jednotlivci, jako rodiny a jako křesťanské denominace – ve větším hnutí za spravedlnost, jako se přítoky spojují, aby vytvořily mohutnou řeku. Jako Boží lid můžeme společně pracovat ve prospěch stvoření. abychom se stali součástí mohutné řeky spravedlnosti a pokoje.

Řeka života přináší naději místo zoufalství

Prorok Izajáš volá: „Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte o tom? Já povedu pouštní cestu, pustou krajinou řeky“ (Iz 43, 19).

Biodiverzita se ztrácí tempem, jaké tu nebylo od vymírání dinosaurů. Naděje, že se zvýšení průměrných světových teplot podaří udržet pod 1,5°C nad před-industriální úrovní, slábne. Svět, jak ho lidé znali, užívali a slavil, se rychle mění a změny neumíme napravit. Budoucnost mladých lidí je ohrožena stupňujícími se dopady ztráty biodiverzity a měnícího se klimatu. Industrializace a kolonizace spolu s těžbou a spotřebováváním zdrojů daly vzniknout ohromnému bohatství, které je nerovnoměrně rozděleno. Mocné národy globálního Severu zbohatly na úkor národů globálního Jihu, domorodých národů a soběstačných společenství.

Dnešní klimatická a ekologická nouze poškozuje ty nejzranitelnější, z nichž mnoho žije v nejchudších národech, které přispěly nejméně emisemi. Domorodé národy tvoří jen pět procent světové populace a přitom chrání téměř 80 procent zbývající světové biodiverzity.

Více než dříve si dnes uvědomujeme souvislost mezi fosilními palivy, násilím a válkou. Můžeme ale snít o světě, kde spolu země nebojují o fosilní paliva, kde každá vyrábí tolik energie, kolik potřebuje, z Bohem daných darů slunce a větru, a o takový svět můžeme také prakticky usilovat.

Situace je stále vážnější a je naší povinností usilovat o viditelný mír se Zemí a na Zemi, když nás spravedlnost volá k přijetí odpovědnosti a ke změně postojů a jednání. Když se spolu s ostatními připojíme k řece spravedlnosti a pokoje, namísto zoufalství vzniká naděje. Řeky mohou vyprýštit na poušti. Můžeme budovat ekonomiku míru namísto ekonomiky založené na konfliktu.

Mohutný proud může pohnout horami

Všechno, co v Době stvoření děláme jako jednotlivci, se počítá. Můžeme slavit dar stvoření, účastnit se úklidů krajiny, sázet stromy, omezovat svou uhlíkovou stopu a podnikat mnoho jiných bezprostředních kroků.

Zároveň je ale potřeba neztrácet ze zřetele, že to, co děláme jako jednotlivci, nestačí a potřebujeme mohutné hnutí spravedlnosti. Spravedlnost zahrnuje také splácení historických dluhů. Národy, které drží moc a bohatství, mají povinnost jednat spravedlivě a poctivě s těmi, kdo jsou nejvíce postiženi klimatickou a ekologickou krizí. Na celosvětových fórech se svými méně bohatými bližními nejednali spravedlivě. Nenaplnili své sliby, že budou financovat ztráty a škody, kterými jsou postižena nejzranitelnější společenství, ani že budou podporovat potřebné iniciativy k obnově biodiverzity v chudších státech. Neudělali ani potřebná omezení, aby se globální oteplování udrželo pod 1,5°C.

Přesto se po více než třiceti letech spolupráce národům globálního Jihu podařilo dosáhnout úspěchu na konferenci COP27 o ochraně klimatu, kde bohatší národy přiznaly svou morální povinnost finančně vynahradit chudším národům jejich ztráty a škody.

Rozhodnutí chránit biodiverzitu, která byla přijata konferencí COP15 o ochraně biodiverzity, také vzbuzují naději a vyžadovala podobnou vytrvalost. Nová Smlouva o ochraně oceánů, již schválila OSN, je historickým mezníkem pro ochranu biodiverzity v mezinárodních mořích a přispívá k naději, že světové společenství začne vytrvaleji odpovídat na klimatickou krizi. Těchto úspěchů dosáhli ti, kdo drží méně moci, vytrvalou spoluprací. Společně můžeme být mohutnou řekou spravedlnosti a pokoje, která přináší nový život pro Zemi a budoucí generace lidí, řekou, která dovede pohnout horami nespravedlnosti.

Jak řeka spravedlnosti a pokoje inspiruje aktivní obhajobu

Obyvatelé globálního Severu musí žádat své zvolené zástupce, aby splnili své sliby. Ty zahrnují peněžitou podporu, která byla na celosvětových setkáních přislíbena nejzranitelnějším společenstvím, která jsou nejvíce dotčena klimatickou změnou, a na ochranu zbývající biodiverzity.

Svou vzájemnou propojenost se vším stvořením a svou vzájemnou závislost na všech tvorech můžeme dosvědčovat mnoha dalšími způsoby, třeba tím, že podepíšeme [Všeobecnou deklaraci práv řek](#), která je součástí hnutí usilujícího o uznání vrozených práv Matky Země. Jako ekumenická rodina se můžeme do těchto jednání zapojit a přispět k péči o předivo života a k jeho ochraně.

Proto tento Průvodce slavením podrobněji popisuje některé konkrétní způsoby, jak se zapojit do praktické obhajoby a jak udržitelněji jednat. Když důvěřujeme v Boží dílo, můžeme se také účastnit Boží vůle k spravedlnosti a pokoji. Kéž v letošní Době stvoření putujeme společně jako Boží lid, aby spravedlnost a pokoj mohly proudit.

MODLITBA PRO DOBU STVOŘENÍ 2023

Stvořiteli všeho,

z tvého společenství lásky vyprýštil život jako mohutná řeka
a celý kosmos povstal k bytí.

Na této Zemi překypující lásky se Slovo stalo tělem a vyšlo
s životodárnými vodami, aby ohlásilo pokoj a spravedlnost všemu
stvoření.

Povolal jsi lidi, aby obdělávali a střežili tvou zahradu. Umístil jsi nás
do správných vztahů s každým tvorem, ale my jsme nenaslouchali
nářku Země a nářku těch, kdo jsou na ní nejzranitelnější. Oddělili
jsme se od proudícího společenství lásky a zhřešili jsme proti tobě
tím, že jsme nechránili podmínky pro život.

Truchlíme pro ztrátu druhů, které tu s námi žily, a jejich obydlí,
rmoutíme se pro ztrátu lidských kultur, společně s životy těch, kdo
byli vyhnáni či zahynuli. Bolí nás pohled na ekonomiku smrti,
války a násilí, již jsme uvalili na sebe i na Zemi.

Otevři naše uši pro své tvůrčí, usmiřující a udržující Slovo, které nás
oslovuje skrze knihu Písma a knihu stvoření. Požehnej nás znovu
svými životodárnými vodami, aby spravedlnost a pokoj Boha
Stvořitele mohly proudit do našich srdcí a přetékat z nich do celého
stvoření.

Otevři naše srdce, abychom přijali živé vody Boží spravedlnosti
a pokoje a dělili se o ně s našimi trpícími bratry a sestrami, se všemi
tvory kolem nás, se vším stvořením.

Požehnej nás, abychom kráčeli společně se všemi lidmi dobré vůle,
tak aby se z mnoha proudů Boží spravedlnosti a pokoje stala mocná
řeka proudící po celé Zemi.

Ve jménu toho, který přišel, aby ohlašoval radostnou zvěst
celému stvoření, Ježíše Krista.

Amen.

JAK SLAVIT DOBU STVOŘENÍ

Doba stvoření je čas, kdy můžeme obnovit svůj vztah s Bohem Stvořitelem a se vším stvořením, a to slavením, proměnou postojů a přijetím závazků. Je to každoroční ekumenická liturgická doba, během níž se modlíme a jednáme společně jako křesťanská rodina ve prospěch našeho společného domova.

Čím dříve se na Dobu stvoření začneme připravovat, tím zdařilejší může její oslava být. Při přípravách ale pamatujte na to, že spíše než abychom plánovali akce, je cílem vytvářet prostory pro setkávání, pěstovat naslouchání v duchu ekumenismu, prorocky jednat, prohlubovat svou eko-spiritualitu a přijmout závazky vyplývající z naší odpovědnosti strážců stvoření.

Je mnoho způsobů, jak Dobu stvoření slavit. Ekumenická síť Doby stvoření nabízí v další části tohoto Průvodce několik z nich. Navštivte SeasonofCreation.org, kde najdete další nápady a kampaně a kde můžete také registrovat své události.

Uspořádejte ekumenickou bohoslužbu

Prostý a krásný způsob jak Dobu stvoření oslavit je uspořádat bohoslužbu. Ač je dobré a vítané slavit s členy vlastního církevního společenství, Doba stvoření představuje úžasnou příležitost propojit se s křesťany mimo svou denominaci nebo síť. Na konci tohoto Průvodce slavením najdete návrh na ekumenickou bohoslužbu, který byl vytvořen zvláště pro Dobu stvoření 2023.

Pokud Vás to zaujalo, kontaktujte místní křesťanská společenství jiných denominací a zeptejte se duchovního nebo koordinátora pro spravedlnost, jestli by měli chuť s Vámi spolupracovat a spolupřátat bohoslužbu pro Dobu stvoření. Pokud je kontaktujete emailem, nezapomeňte přiložit odkaz na webové stránky Doby stvoření a informace o ní.

Vzhledem k letošnímu tématu by bylo dobré, kdyby se Vám podařilo zahrnout do oslavy potřeby a účast skupin a jednotlivců ve Vašem společenství, kteří se zabývají sociální spravedlností, budováním míru nebo právy řek. Zvažte také uspořádání peněžní sbírky na určitý účel související se spravedlností pro Bohem stvořený svět a jeho obyvatele.

Požádejte všechna zúčastněná společenství, aby oslavu propagovala. K propagaci můžete využívat sociální média, tištěná a internetová média Vám pomohou dosáhnout dobré účasti a povedou k rozmanité, dynamické oslavě. Na webu najdete vzorové letáčky, příspěvky do farních a sborových zpravodajů a sborová či farní oznámení. K vedení bohoslužby určete jednoho duchovního nebo skupinu duchovních ze zúčastněných církví.

Konejte bohoslužbu venku

K plné oslavě Božího díla stvoření je dobré, tam, kde je to praktické, konat bohoslužbu mimo lidskou stavbu v kontextu Božího stvoření, které už výmluvně Boha chválí, neboť každý tvor, i hory, řeky a stromy, uctívají Pána prostě tím, že dělají to, k čemu je Bůh stvořil.

Pro oslavu můžete vybrat místo, které má velký environmentální význam. Je-li to místo veliké přírodní krásy, oslava se může zaměřit na díkůvzdání a na závazek chránit toto a jiná podobná místa. Je-li to místo, kde je životní prostředí hrubě znehodnoceno, zaměří se bohoslužba na vyznávání hříchů proti životnímu prostředí, oplakávání ztracených spolutvorů a na závazek uzdravujícího, obnovujícího jednání.

Podle toho, jaký styl bohoslužby preferujete, a také podle počasí, zvažte, zda povedete spíše neformální bohoslužbu, nebo bohoslužbu eucharistickou s využitím prvků ekumenické bohoslužby z tohoto Průvodce, nebo z jiných liturgií zaměřených na stvoření.

Pro přinášení darů poproste děti a dospělé, aby shromáždili symboly přírody a přinesli je ke svatému stolu jako „plody země a plody lidské práce“ spolu s chlebem a vínem, aby tak připomínaly hlasy celého stvoření, které se této hostiny účastní.

Zapojte také chvíli ticha, v níž budete naslouchat písni stvoření, které oslavuje Boha, a beze slov se k ní připojíte. Během přinášení darů můžete přehrát reprodukováné zvuky vody nebo řeky, místo abyste zpívali sami.

Místo kázání se rozdělte do skupinek k společnému studiu Bible.

Uspořádejte vycházku nebo pouť se stvořením

Uspořádejte kontemplativní vycházku podél místní řeky, při které budete rozjímat o daru Božího stvoření a o své odpovědi na pozvání k prohloubení společenství se vším, co žije. Uspořádejte pouť k významnému ekologickému místu nebo k místu, které dosvědčuje ekologickou či sociální nespravedlnost. Pozvěte účastníky, aby během pouti společně studovali místa z Písma s ekologickou tematikou, nebo se za chůze modlete modlitby s ekologickou tematikou, jako jsou ty v Modlitební knížce Hnutí Laudato Si'. Vaše pouť by mohla vyvrcholit společnou bohoslužbou.

Využijte při svých akcích symbol mohutné řeky

Připravili jsme pár nápadů na aktivity a tvoření se symbolem mohutné řeky, které můžete v letošní Době stvoření využít a upravit, jak uznáte za vhodné. Podrobnosti o nich najdete na konci tohoto Průvodce slavením. Tyto nápady na zapojení symbolu mohutné řeky jsou pozváním k tomu, abyste své společenství víry zapojili do rozvažování o tom, jak nás letošní symbol inspiruje k jednotě a k společnému jednání pro spravedlnost a pokoj.

Můžete si také [stáhnout logo](#) Doby stvoření a letošní symbol na webu Doby stvoření a využít ho ve svých materiálech a aktivitách.

Podělte se o svou zkušenost

Fotky a videa

- Pořidte fotografie zachycující Vaše společenství při oslavě. Vaše fotografie budeme sdílet s lidmi po celém světě, aby mohly inspirovat další lidi k modlitbám a jednání ve prospěch stvoření. Požádejte účastníky o svolení se zveřejněním fotografií a nefoťte zblízka děti bez souhlasu rodičů. Pokud použijete hashtag #SeasonOfCreation, Vaše fotografie se objeví na webových stránkách SeasonOfCreation.org.

Sociální média a blogy

- Během plánování oslavy i během oslavy samé přidávejte na sociální média obrázky a příběhy. Označte svůj příspěvek nebo tweet tagem #SeasonofCreation, aby se objevil na webu Season of Creation.
- Skedujte oficiální kanály Season of Creation na [Twitter](#), [Instagram](#), [Facebook](#) a sdílejte své zkušenosti. Nezapomeňte také abonovat [YouTube kanál](#).
- Napište na blog o tom, jak Vaše společenství oslaví či oslavilo Dobu stvoření a označte příspěvek tagem #SeasonofCreation, aby ho šlo snadno najít.

AKTIVNÍ OBHAJOBA

Doba stvoření je důležitý čas, kdy můžeme spojit své hlasy k obhajobě našeho společného domova a našich zranitelných bratří a sester. Letos více než kdy předtím máme příležitost prorocky spojit síly jako ekumenická rodina a volat po smělém jednání pro klimatickou spravedlnost a zachování biodiverzity, aby se šířil pokoj se Zemí a na Zemi.

Zde je několik praktických kroků, které můžete udělat, abyste se propojili se svým společenstvím víry a společně začali jednat pro spravedlnost v problémech klimatu a biodiverzity:

- Zjistěte, kdo z Vašeho společenství víry se v těchto záležitostech angažuje. Jak se členové či představitelé Vaší církve či společenství víry angažují na místní, národní a mezinárodní úrovni?
- Zjistěte si víc o tom, jak vést účinné kampaně. V tom Vám mohou pomoci náboženské i sekulární organizace, které se aktivní obhajobě světa a jeho zranitelných obyvatel věnují.
- Dohodněte se s Vaším společenstvím víry, koho chcete oslovit. Pomocí dopisů, peticí a schůzek můžete oslovit a ovlivnit lidi, kteří rozhodují o veřejných otázkách. Toto může zahrnovat dopisy, které napíšete editorům Vašich místních sdělovacích prostředků.
- Podporujte kampaně za spravedlivé financování zmírňování dopadů změny klimatu a ochrany biodiverzity.

Žádejte od svých vlád, aby dodržovaly tyto závazky:

Klimatická spravedlnost

- Přidělte spravedlivý díl peněz do celosvětového fondu k vyrovnání ztrát a škod (Loss and Damage).
- Předložte aktualizované [Vnitrostátně stanovené příspěvky](#) k dosažení globálních cílů, aby byla dodržena Pařížská dohoda.
- Udržte hodnoty globálního oteplování pod 1,5 °C a zastavte nebezpečné emise z fosilních paliv. Žádejte od své vlády, aby usilovala o závazné mezinárodní dohody, které zamezí dalšímu využívání fosilních zdrojů a povedou k spravedlivé a slušné energetické transformaci.

Biodiverzita

- Zajímejte se o to, jestli Vaše země podniká kroky k ochraně biodiverzity. Seznamte se s tím, jak se uvádí do praxe nový [Globální rámec pro biodiverzitu](#). Žijete-li v zemi globálního Severu, starejte se, aby Vaše země přijímala a dodržovala ambiciózní finanční závazky.

Otevřete si stránku „Resources“ na webu [Season of Creation](#), kde najdete širokou škálu kampaní, jež můžete v Době stvoření 2023 podpořit.

Připravili jsme také zvláštní úvahy o aktivní obhajobě ve světle letošního tématu, které mohou pomoci zakotvit a nastartovat Vaše akce během letošní Doby stvoření. Najdete je na konci tohoto Průvodce.

CELOSVĚTOVÉ UDÁLOSTI

Každé křesťanské společenství sice slaví Dobu stvoření svým vlastním způsobem, několik celosvětových událostí však poskytuje příležitost k setkání pro všechny. Můžete se k nim připojit skrze celosvětový kalendář událostí na webu [Season of Creation](#).

Zejména Vás zveme, abyste se zúčastnili dvou online bohoslužeb k zahájení a k zakončení Doby stvoření, jak jsou popsány níže.

Zveme také celou ekumenickou rodinu, aby se zúčastnila modlitební vigilie „[Společně – shromáždění Božího lidu](#)“, již 30. září pořádá komunita Taizé ve spolupráci s mnoha dalšími křesťanskými církvemi, církevními a ekumenickými společenstvími.

1. září: Online bohoslužba ke dni modliteb za péči o stvoření

Doba stvoření každoročně začíná Světovým dnem modliteb za péči o stvoření. Patriarcha Bartoloměj, papež František, Světová rada církví a mnoho dalších náboženských vůdců zvou věřící, aby ho slavili. Křesťané po celém světě se mohou zúčastnit této online bohoslužby, aby se setkali k radostné oslavě našeho společného zájmu. Více informací najdete na [SeasonofCreation.org](#).

4. října: Památka svatého Františka z Assisi

Mnoho křesťanských tradic vidí ve svatém Františkovi inspiraci a vzor pro ty, kdo chrání stvoření. 4. října, kdy se v církvích slaví jeho památka, Doba stvoření končí. Věřící z celého světa se setkají při online události, kterou připravuje Ekumenický výbor mládeže Doby stvoření, aby oslavili závěr společné, měsíc trvající cesty. Více informací najdete na webu [Season of Creation](#) a sociálních médiích.

O DOBĚ STVOŘENÍ

Doba stvoření trvá každý rok od 1. září do 4. října. Křesťané po celém světě jsou zváni, aby se během ní společně modlili a pečovali o stvoření. Během Doby stvoření se křesťanská rodina každoročně sjednocuje kolem společného tématu. Lze během ní slavit rozmanité bohoslužby a různými způsoby pečovat o stvoření.

Dějiny

Den 1. září byl prohlášen patriarchou Dimitriem za Den modliteb za stvoření pro Východní pravoslavnou církev v roce 1989. V roce 2001 byl tento den přijat i jinými velkými evropskými křesťanskými církvemi a v roce 2015 jej papež František vyhlásil pro Římskokatolickou církev.

V poslední době začala řada křesťanských církví slavit Dobu stvoření od 1. září do 4. října, kdy se v několika západních církvích slaví památka svatého Františka z Assisi. Svatý František je autorem Chvalozpěvu stvoření a patronem těch, kdo se věnují ekologii.

Několik prohlášení v minulých letech vyzvalo věřící, aby slavili tuto měsíc trvající dobu, například výzva katolických biskupů Filipín z roku 2003, Třetí ekumenické shromáždění v Sibiu v roce 2007, Světová rada církví v roce 2008 a papež František v roce 2019.

Ekumenický řídicí výbor

Řídicí výbor Doby stvoření předkládá křesťanům podklady pro její slavení. Pracují v něm zástupci Světové rady církví, Světové luterské federace, Hnutí Laudato si', Environmentální síť Anglikánského společenství, Síť péče o stvoření Světové evangelikální aliance (Lausanne), Světového společenství reformovaných církví, Evropské křesťanské environmentální síť, ACT Alliance, A Rocha International, Světové metodistické rady a Christian Aid.

Jako ekumenická síť jsme inspirováni naléhavým voláním papeže Františka po „novém dialogu o tom, jak utváříme budoucnost naší planety“ a po „nové, všeobecné solidaritě“, v níž docházejí podpory ti nejzranitelnější a mohou nalézt důstojný život. Prosíme, připojte se k nám v tomto úsilí.

Jsme také nesmírně vděční za práci Ekumenického výboru mládeže Doby stvoření.

Členové řídicího výboru Doby stvoření:

Dr Louk Andrianos, Světová rada církví (WCC)
Revd Dr Dave Bookless, A Rocha International
Simon Chambers, Act Alliance
Fiona Connelly, Act Alliance
Cecilia D'allOglio, Hnutí Laudato si' (LSM)
Rev. Henrik Grape, Světová rada církví (WCC)
Priyanka Gupta, Světové společenství reformovaných církví (WCRC)
Fr Joshstrom Kureethadam, Oddělení ekologie, Dikasterium pro podporu
integrálního lidského rozvoje, Vatikán
Christina Leaña, Hnutí Laudato si' (LSM)
Rev Sikawu Makubalo, Generální tajemník Komise pro jednotu církve (CUC)
Rev Dr Rachel Mash, Environmentální síť Anglikánského společenství
Suzana Moreira, Hnutí Laudato si' (LSM)
Jo Mountford, Christian Aid
Rev Dennis Nthenge, Anglikánská církev v Keni
Rev Peter Pavlovic, Evropská křesťanská environmentální síť (ECEN)
Chad Rimmer, Světová luterská federace (LWF)

Přispěvatelé:

Jsmo vděční těmto lidem, kteří se podíleli na tvorbě, revidování a editování této publikace:

Dr Louk Andrianos, Světová rada církví (WCC)
Revd Dr Dave Bookless, A Rocha International
Fiona Connelly, ACT Alliance
Fr. Joshstrom Kureethadam, vaticánské Dikasterium pro podporu integrálního
lidského rozvoje
Christina Leaña, Hnutí Laudato si' (LSM)
Lindlyn Moma, Hnutí Laudato si' (LSM)
Rachel Mander, A Rocha International
Rev Dr Rachel Mash, Environmentální síť Anglikánského společenství
Suzana Moreira, Hnutí Laudato si' (LSM)

PŘÍLOHA 1:

EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA

Texty této bohoslužby můžete využít k připomenutí začátku a konce letošní Doby stvoření, při událostech, které budete v jejím průběhu pořádat, nebo můžete jednotlivé prvky zapojili do modlitby svého společenství po celou dobu.

Při plánování bohoslužby zvažte zapojení symbolu mohutné řeky, vyzdobte liturgický prostor obrazy řek nebo vodou. Při přípravě obřadu nezapomeňte na misku s vodou, jíž bude shromáždění pokropeno.

Texty pro předsedajícího jsou tištěny obyčejně, odpovědi shromáždění jsou vyznačeny tučně.

Přivítání

„Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte o tom? Já povedu pouštní cestu, pustou krajinou řeky.“
(Izajáš 43, 19)

Shromažďujeme se ve jménu Trojjediného Boha, Tvůrce, Vykupitele a Uchovatele Země a všech jejích obyvatel.

Bud' chvála Nejsvětější Trojici! Bůh je zvuk a život, Stvořitel vesmíru, Zdroj všeho života, jehož opěvují andělé; podivuhodné Světlo všech tajemství známých i neznámých lidstvu a život, který žije ve všem.

(Hildegarda z Bingen, 13. století)

Vstupní modlitba

Požehnaný jsi, Stvořiteli všeho,
Tobě bud' chvála a sláva navěky.
Když tvé jitro obnovuje tvář země
a přináší světlo a život všemu stvoření,
dej naději svému lidu.

Kéž se dnes radujeme, že jsi otevřel naše oči,
abychom vnímali Tvou přítomnost.
Posilni nás, ať usilujeme o spravedlnost pro celé stvoření,
aby se celý svět mohl radovat společně a vzdávat ti chválu.

(Lancelot Andrewes, 1626)

Pozdrav – modlitba čtyř směrů

Obrátme svá srdce k západu,
odkud hromy přinášejí očišťující déšť.
Bože Stvořiteli, uzdrav nás a naše příbuzné.

Obrátme svá srdce k severu,
odkud k nám přichází zima a zve nás k odpočinku.
Bože Stvořiteli, obnov naši sílu.

Obrátme svá srdce k východu,
kde ranní slunce začíná každého dne.
Bože Stvořiteli, probud' nás, ať kráčíme v obnoveném životě.

Obrátme svá srdce k jihu,
odkud přichází teplé větry přinášející útěchu a radost.
Bože Stvořiteli, utěš naše bolavé duše.

Obrátme svá srdce k nebi,
odkud náš Stvořitel vidí všechno kolem nás.
Bože Stvořiteli, pomáhej nám důvěřovat tvému vedení.

Obrátme svá srdce k zemi,
odkud přichází tichá moudrost, aby nás učila.
Bože Stvořiteli, vyslyš nás, když se modlíme.

(Anglikánská duchovní služba domorodým národům, diecéze Západní Severní Karolíny)

Žalm 85

V současné době si víc než kdy předtím uvědomujeme souvislost mezi fosilními palivy, násilím a válkou. Modleme se a volejme s žalmistou:

Hospodine, projevoval jsi své zemi přízeň,
úděl Jákobův jsi změnil.

Snímal jsi ze svého lidu nepravosti,
přikrýval jsi všechny jeho hříchy.

Kéž se milosrdenství a věrnost setkají.

Ať se políbí spravedlnost a pokoj.

Svou prchlivost odkládal jsi zcela,
přestával jsi planout hněvem.

Navrať se k nám, Bože, naše spásu,
učiň konec svému rozlícení.

Chceš se na nás hněvat věčně?

Stíhat hněvem všechna pokolení?

Což nám nenavrátiš život,

aby se tvůj lid z tebe radoval?

Kéž se milosrdenství a věrnost setkají.

Ať se políbí spravedlnost a pokoj.

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství,
uděl nám svou spásu.

Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin,
zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid, své věrné,
jenom ať se k své hlouposti nevracejí.

Ano, jeho spása je blízko těm, kdo se ho bojí,
v naší zemi bude přebývat sláva.

Setkají se milosrdenství a věrnost,
spravedlnost s pokojem si dají políbení.

Kéž se milosrdenství a věrnost setkají.

Ať se políbí spravedlnost a pokoj.

Ze země vyraší pravda,
z nebe bude shlížet spravedlnost.

Hospodin dopřeje dobrých časů,
svou úrodu vydá naše země.

Před ním jako posel půjde spravedlnost
a on bude kráčet její cestou.

Kéž se milosrdenství a věrnost setkají.

Ať se políbí spravedlnost a pokoj.

(Český ekumenický překlad)

Kající litanie

Bože světla, života a lásky,
Bože země, nebe a moře,
jenž jsi povolal stvoření v bytí a utkal jej
v bohatou tapiserii, ušlechtilý koberec, předitivo života.

Svého Ducha, jenž se vznášel nad tváří pradávných vodstev,
jsi vdechl lidem, když jsi nás učinil navzájem si rovnými
k tvé podobě.

Tvé Slovo se stalo tělem a ztělesnilo Tvou božskou lásku,
když v nás zakořenilo a přineslo ovoce, aby byl obnoven náš
vztah s Tebou.

A přeci jsme vztah s tebou a s tvým stvořením nechovali
v náležité úctě.

Neměli jsme ve vážnosti předitivo života.

Zbavili jsme hodnoty ten ušlechtilý ekologický koberec, který jsi
utkal s velikou láskou.

Tvůj strom života jsme vyrvali z kořenů a rozprodali na dříví.

Zapomněli jsme, že náš pot a slzy jsou slaná voda a znečistili
jsme Tvé oceány a řeky – oceány, jež volají po právu, a řeky,
jež volají po spravedlnosti.

Místo aby Tě vše, co má dýchání, chválilo, sténá celé stvoření
v bolestech, když se stromy a fytoplankton dusí uhlíkem, jež
chrlí naše touha mít víc a starat se o méně.

Všude kolem sebe vidíme důsledky svého ekologického hříchu.
Když těžíme a vykořisťujeme, zneuctujeme a plundrujeme
svou sestru a bratra stvoření:

vlny vedra a lesní požáry,

kruté zimy,

sucha a záplavy,

stoupající hladiny oceánů a stoupající oceánské teploty,

více extrémních cyklónů, tajfunů a hurikánů.

A přece nevidíme.

Stvoření řve bolestí.

A přece neslyšíme.

Voláš nás v Kristu, abychom mocným říkali pravdu

a sjednávali pokoj s touto planetou.

A přece mlčíme.

Bože naděje a uzdravení!
Kéž Tvé řeky spravedlnosti
odplaví naši apatii, naši lačnost a sobectví a odhalí hluboké
vztahy, jimž jsi dal vzniknout mezi námi a všemi svými tvory.
Vyživuj nás vodou života, která obnovuje a proměňuje pouště
zoufalství v oázy naděje.

Kéž nás vlny tvého objetí
znovu promění v strážce tvého stvoření.
Kéž nás proudy Tvé spravedlnosti
odnesou zpátky do tvé laguny pokoje,
kde se všechno stvoření bude těšit
z života v hojnosti.

Prosíme o to ve jménu toho, který přišel,
aby celý vesmír měl věčný život,
Ježíše Krista.
Amen.

(Rev. James Shri Bhagwan, Generální tajemník Pacifické konference církví)

Vyznání viny

V Bohu je odpuštění.
**Milující Bože, jenž vše vidíš,
odpusť nám, že jsme se navzájem nepodporovali
a nebyli jsme to, co tvrdíme, že jsme.
Odpusť nám, že jsme ti nesloužili.
Za své myšlenky a činy, které byly v rozporu s Tvými,
žádáme odpuštění.**
Bůh nám odpouští, buďte v pokoji.
[Ticho]
Radujte se a jásejte,
protože Kristus je vzkříšení,
smíření pro celé lidstvo
a pro celé stvoření.
Amen.

(Modlitební kniha Nového Zélandu – Aotearoa, Nový Zéland a Polynésie)

Čtení z Písma

Čtení – Ámos 5. 21-24

Spravedlnost spojená s pokojem nás volá, abychom vyznávali své ekologické hříchy a měnili své postoje a způsoby svého jednání. Spravedlnost žádá, abychom žili v pokoji, ne v konfliktu se svými lidskými bližními, a budovali správné vztahy se vším stvořením. Jsme zváni, abychom se jménem celého stvoření připojili k řece spravedlnosti a pokoje a spojili své jednotlivé identity, osobní, rodinné, či náboženské, v tomto větším hnutí pro spravedlnost, jako se přítoky spojují, aby vytvořily mohutnou řeku. Poslyšme slova proroka Ámose:

„Nemohu vystát vaše náboženská setkání.
Plné zuby mám vašich konferencí a konvencí.
Nechci mít nic společného s vašimi náboženskými
projekty, s vašimi domýšlivými slogany a cíli.
Hnusí se mi vaše benefiční akce, vaše Pí Ár
a budování imidž.
Dost jsem se naposlouchal vaší hlučné ego-hudby.
Kdy jste naposledy zpívali pro mě?
Víte, co chci já?
Chci spravedlnost—oceány spravedlnosti.
Chci férovost—řeky férovosti.
To chci. Nic jiného nechci.“

(podle The Message Translation)

Evangelium – Jan 7, 37-39

Na této Zemi, která je naším společným domovem, se Slovo stalo tělem a vyšlo s životodárnými vodami, aby ohlásilo spravedlnost a pokoj všemu stvoření. Poslyšme Pánova slova:

„V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: »Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra, jak praví Písmo.« To řekl o Duchu, ježž měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven.“

Vyznání víry

Ty, Bože, jsi svrchovaný a svatý.
Tvoříš svět a dáváš nám život.
Tvůj záměr se klene vysoko nade vším, co děláme.
Vždy jsi byl s námi.
Ty jsi Bůh.
Ty, Bože, jsi nekonečně štědrý,
nad všechnu míru dobrý.
Přicházíš k nám dřív, než my přicházíme k tobě.
Zjevil a prokázal jsi svou lásku k nám
v Ježíši Kristu, Bohu učiněném tělem,
který žil a umřel a zase vstal.
Jsi s námi teď.
Jsi Bůh.
Ty, Bože, jsi svatý Duch.
Dáváš nám schopnost být tvou radostnou zvěstí ve světě.
Smiřuješ a uzdravuješ; překonáváš smrt.
Ty jsi Bůh. My tě uctíváme.

(Modlitební kniha Nového Zélandu)

Sbírka a modlitba obětování

Můžete konat sbírku na určitý projekt nebo službu, která přispívá k ekologické obnově, nebo rozvíjí určitý aspekt klimatické spravedlnosti, který je významný ve Vašem kontextu. Můžete naslouchat zvukům vody nebo řeky, abyste připomněli, jak vody z Vaší místní ekologie chválí Boha a volají nás k péči.

Přímluvné modlitby

Bože, Stvořiteli a Vykupiteli, když před Tebe s modlitbou předstupujeme, dej, ať kráčíme v kráse a rovnováze. Otevři naše srdce a mysl. Dej nám mluvit pravdu. Prosíme za tvé společenství, církev, tělo Kristovo. Prosíme za všechny své příbuzné v kruhu života, za ty, které jsi vybral, aby nás vedli a učili:

Pane Bože, modlíme se k tobě v pokoji.

Voláme Zemi, naši domovskou planetu, s jejími nádhernými hlubinami, vznosnými výšinami a hlubokými vodami, s její vitalitou a hojností života, a společně prosíme:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Voláme řeky a pouště, hluboká zelená údolí a louky naplněné divokými květinami, sněhy, ztichlé vrcholy a prosíme:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Voláme zemi, která dává vyrůst naší potravě, půdu, která nás vyživuje, úrodná pole, hojností kypící zahrady a sady a prosíme:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Voláme lesy, vysoké stromy, které dosahují do nebe, svými kořeny jsou v zemi a větvemi v nebesích, jedle a borovice a cedry, a prosíme:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Voláme tvory polí a lesů a moří, naše bratry a sestry vlky a jeleny, orly a hrdličky, velryby a delfíny. A prosíme:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Voláme všechny ty, kdo žili a žijí na této zemi, své předky a své přátele, kteří snili o dobru pro budoucí generace, na jejichž životech jsou zbudovány životy naše, a s díky prosíme i je:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Voláme národy světa, aby naslouchaly nářku těch, kdo trpí ztrátou domovů, životů a naděje kvůli změně klimatu. Kéž uslyší pláč těch, jejichž školy, kostely, nemocnice, silnice a infrastruktura byly poškozeny. Prosíme o spravedlnost a pokoj:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Prosíme za všechny oběti války a násilí. Prosíme za země, kde lačnost po ropě a plynu způsobují války. Ve svých srdcích chováme oblasti, kde projekty těžby a spalování fosilních paliv zbavily společenství jejich rovnováhy a došlo k porušování lidských práv. Prosíme za oblasti, kde změna klimatu způsobila sucho a dochází k bojům o vodu a zdroje. Kéž odpovídáme na nářek Země a těch, kdo žijí v chudobě, jako ti, kdo působí pokoj a staví se proti násilí ohrožujícímu nás všechny. Prosíme:

At' nás učí a ukazují nám cestu.

Stvořiteli, učinil jsi svět a prohlásil jsi, že je dobrý: krása stromů, měkkost vzduchu, vůně trávy k nám promlouvají; vrcholky hor, hřmění nebe, rytmus jezer k nám promlouvají; nezřetelnost hvězd, čerstvost rána, kapky rosy na květině k nám promlouvají. Ale naše srdce se vznášejí nad to všechno, neboť k nám mluvíš v Ježíši Kristu, v jehož jménu přednášíme tyto prosby.

Amen.

(Modlitby lidu Církve čtyř větrů, Portland, Oregon)

Modlitba Páně

Pomodleme se modlitbu, kterou nás naučil Ježíš.

[Pomodlete se tradiční verzi modlitby Páně nebo tuto verzi z Modlitební knihy Nového Zélandu]:

Věčný Duchu, Ty, jenž tvoříš Zemi, snášíš bolest, dáváš život,
Zdroji všeho, co je a co bude,
Otče a Matko nás všech,
Milující Bože, v němž je nebe:
uctívání Tvého jména ať se rozléhá celým vesmírem!
Tvou cestu spravedlnosti ať následují národy celého světa!
Tvou nebeskou vůli ať konají všechny stvořené bytosti!
Kéž tvé milované společenství pokoje a svobody udržuje naši naději
a přijde na zem.
Nasyť nás chlebem, který potřebujeme pro dnešní den.
Odpusť nám zranění, která si činíme navzájem.
Posiluj nás v dobách pokušení a zkoušek.
Ušetři nás trápení, které je příliš velké, abychom ho snesli.
Osvobod' nás ze sevření všeho, co je zlé.
Neboť Ty vládneš ve slávě moci, která je láska, nyní a navěky.
Amen.

Pozdravení pokoje

Ať je s vámi všemi pokoj našeho Boha.

V Boží spravedlnosti je náš pokoj.

Bratři a sestry,

Kristus nás volá, abychom žili v jednotě mezi sebou
a s celým stvořením.

Chceme žít v Kristově Duchu.

Žehnání vody

Požehnaný jsi, Bože Stvořiteli,
jenž jsi nás požehnal a proměnil v Kristu,
živé vodě spásy.
Dej, až budeme pokropeni touto vodou,
abychom byli osvěženi mocí svatého Ducha.

Kéž čerpáme vodu z pramenů spásy
a dál jdeme společně v novém životě, který jsme dostali při křtu.

Pokropení shromáždění

Kristus je živá voda,
očisťující, osvěžující, vše obnovující.
Kristus je živý chléb,
pokrm pro hladové,
síla pro ty, kdo jsou na cestě a v práci.

Požehnání

Kéž jsme požehnáni a naše srdce se otevřou, abychom přijali
živou vodu Boží spravedlnosti a pokoje, která je v nás:

Amen.

Kéž jsme požehnáni, abychom se o živou vodu Boží spravedlnosti
a pokoje dělili s našimi trpícími bratry a sestrami a všemi tvory
kolem nás:

Amen.

Kéž jsme požehnáni, abychom šli společně se všemi lidmi dobré
vůle, aby se mnoho proudů živé vody Boží spravedlnosti a pokoje
spojilo v mohutnou řeku všude na Zemi:

Amen.

Kéž nás na naší cestě požehná Bůh,
+ Otec, Syn i Duch svatý.

Amen.

(Fr Jostrom Kureethadam, Dikasterium pro podporu integrálního lidského rozvoje, Vatikán)

PŘÍLOHA 2: JAK VYUŽÍT SYMBOL MOHUTNÉ ŘEKY PŘI AKCÍCH A OSLAVÁCH

Aktivity

- Uspořádejte setkání, na němž představíte téma a symbol letošní Doby stvoření. Krátce je představte a vyložte, potom věnujte několik minut dialogu nebo diskusi ve skupinkách, aby se lidé mohli podělit o to, jaké jsou jejich pocity v souvislosti s tématem a symbolem a jaké aktivity by v době od 1. září do 4. října rádi uspořádali. Můžete využít zvuk tekoucí vody, abyste účastníky pozvali k rozjímání nad symbolem mohutné řeky a k reflexi nad tím, jaké pocity v nich toto téma vzbuzuje.
- Přineste k oltáři misku s vodou, aby byl symbol vody přítomný při všech oslavách vaší církve či společenství. Misku můžete ozdobit bílými a modrými stuhami nebo papírem, aby představovala tekoucí vodu. Můžete také požádat různé členy svého společenství, aby přinesli vodu ze svých domovů a každý z nich aby misku naplnil vodou na připomínku toho, jakou sílu mají přítoky, když se sejdou.
- Vyzvěte členy svého společenství nebo skupiny, aby přinesli modrou látku. Vytvořte krátké procesí během čtení úryvku z knihy proroka Ámose, kdy každý účastník přinese svůj kus modré látky a pověsí jej nebo položí na zem spolu s ostatními, aby tak společně vytvořili obraz řeky, jako v tomto obrázku:

Tvoření

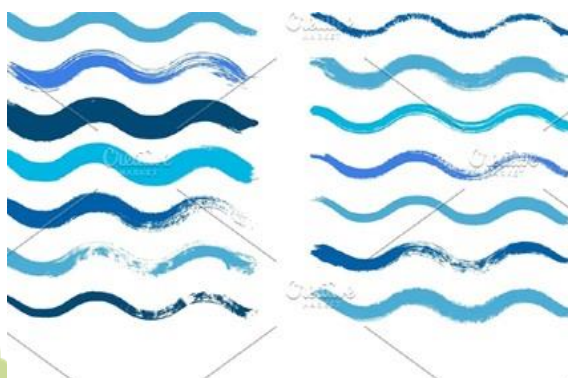
Vytvořte řeku z modrého papíru (jako na obrázku níže). Zavěste ji na zeď nebo umístěte na podlahu. Pozvěte členy svého společenství, aby své výzvy k jednání pro spravedlnost a pokoj v této Době stvoření napsali na kousky papíru. Obklopte těmito výzvami svou řeku.

Pro mladé: Pozvěte mladé lidi ve svém společenství, aby si opatřili více informací o hlavních řekách ve vašem regionu či státu. Požádejte je, aby si jednu řeku vybrali, zjistili její hlavní charakteristiky a vytvořili její model pomocí kartonu, ekologické barvy, kamenů a listů.

Pro děti: Pozvěte děti ve svém společenství, aby nakreslily nebo namalovaly mohutnou řeku, kterou pak budete používat při oslavách a aktivitách. Mohou to být prosté barevné modely, nebo můžete děti pozvat, aby společně namalovaly řeku svými prsty, takže každý tah bude představovat tekoucí vodu nebo jednotlivé přítoky, jako v příkladech níže.

PŘÍLOHA 3: O DŮLEŽITOSTI AKTIVNÍ OBHAJOBY

Žijeme ve světě, v němž panuje mocenská nerovnováha mezi globálním Severem a globálním Jihem. Pozorujeme ji ve vztahu mezi bohatými národy a národy s menšími prostředky.

Vidíme také, že ti, kdo mají nejméně finančních prostředků, jsou nejvíce postiženi klimatickou krizí, která je způsobena emisemi bohatších národů.

Přírodní prostředí na Zemi se nebezpečně zhoršuje v důsledku lidské činnosti. Milionu rostlinných a živočišných druhů hrozí v nejbližších desetiletích vyhynutí.

Lidská existence je ohrožena stupňujícími se dopady klimatické změny, která je způsobena lidskými činnostmi, jako je těžba minerálů a spalování fosilních paliv.

Globální fóra by měla být spravedlivá

Mocenská nerovnováha mezi globálním Severem a globálním Jihem se projevuje také na mezinárodních fórech, která pořádá Organizace spojených národů. Zástupci států se tu shromažďují, aby dospěli ke konsensu ohledně toho, jak omezit změnu klimatu či chránit biodiverzitu. Klimatická fóra i fóra o biodiverzitě jsou známá jako COP. V roce 2022 se konala [COP27](#) o klimatu a [COP15](#) o biodiverzitě.

Fóra OSN mají zajistit, aby se státy globálního Severu, které jsou bohatší, a státy globálního Jihu, které obecně mají menší přístup k finančním zdrojům, sešly a společně hledaly spravedlivé cesty kupředu, které ochrání život na Zemi.

Porušené sliby

A přeci bohatší státy nejednají se svými chudšími bližními na těchto fórech spravedlivě a čestně.

Státy globálního Severu nenaplnily své sliby, že významně omezí emise, které způsobují globální oteplování, ani že poskytnou finanční vyrovnání za ztráty a škody, které klimatická změna způsobila na globálním Jihu.

Neposkytly adekvátní finanční prostředky na ochranu biodiverzity, jejíž hlavní část se nachází na globálním Jihu a chrání ji domorodá společenství.

Domorodé národy tvoří pět procent světové populace a přitom chrání 80 procent zbývající světové biodiverzity.

Ještě je čas chránit to, co zbývá, a zpomalit tempo klimatické změny, ale bude to vyžadovat plnění finančních závazků ze strany států globálního Severu a mnohem silnější závazky k omezení emisí.

Zmírňování důsledků klimatické změny bude nutně vyžadovat drastické omezení emisí z fosilních paliv. Je naléhavě potřeba, abychom se sjednotili a žádali od svých vlád, aby usilovaly o závazné celosvětové dohody, které zamezí využívání fosilních paliv a povedou k spravedlivé a slušné energetické přeměně.

Znamení naděje

Klima: Jak vynahradit ztráty a škody

Národy a státy globálního Jihu, které na globálních fórech často zůstávají na okraji, prokázaly, že vytrvalou spoluprací je možné dosáhnout spravedlnosti.

Změna na globálních fórech postupuje pomalu, částečně proto, že je potřeba dospět ke konsenzu, ale úspěchy poslední doby prokázaly, že pokrok je možný.

Závazek vytvořit [Fond k vyrovnání ztrát a škod](#) přijatý při loňském COP27 je vítězstvím pro zranitelné národy a jejich představitele. Toto vítězství vyžadovalo desetiletí jednání a koordinace mezi státy globálního Jihu. I když Fond k vyrovnání ztrát a škod ještě nemá potřebné prostředky, závazek vytvořit ho je signál, že spravedlnosti lze dosáhnout, zejména když národy spolupracují.

Až se ve Fondu k vyrovnání ztrát a škod shromáždí příslibené finanční prostředky, poskytné je nejzranitelnějším společenstvím a národům, které se potýkají se ztrátami způsobenými změnou klimatu počínaje ztrátou půdy, domovů a obživy po ztrátu nástrojů, semen a kultury.

Musíme zajistit, aby byl Fond vyrovnání ztrát a škod ustaven tak, aby se prostředky z něj dostaly k těm lidem, kteří jsou nejvíce ohroženi klimatickou změnou a nejhůře na ně dopadá. Musí sloužit potřebám společenství, která mají nejméně a která také nejméně přispěla ke změně klimatu.

Je také potřeba, aby Fond vyrovnání ztrát a škod věnoval pozornost nejen ekonomickým, ale i mimo-ekonomickým dopadům.

Musíme se společně postarat o to, aby Fond vyrovnání ztrát a škod měl adekvátní financování ze strany bohatších států, které musí být nad rámec finančních prostředků přidělovaných na rozvojovou pomoc. Mělo by se jednat o granty, spíše než o půjčky, podle principu že znečišťovatel platí.

Biodiverzita: důležitý závazek

Slibný je také [Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework \(GBF\)](#) přijatý v závěrečných hodinách loňské Konference OSN o biodiverzitě ([COP15](#)). GBF se má věnovat otázkám ztráty biodiverzity, obnovy ekosystémů a ochrany práv domorodých národů.

To zahrnuje konkrétní opatření k zastavení ztráty přírody a k její nápravě, včetně toho, že do roku 2030 má být 30 % planety a 30 % poškozených ekosystémů vyčleněno k ochraně.

Jeho součástí jsou také návrhy na zvýšení finanční podpory pro rozvojové země, což je bod, na němž se diskutující strany nedokázaly shodnout.

Pokoj vyžaduje spravedlnost

Ti, kdo žijí v bohatých zemích, se mohou zasadit o to, aby jejich země splatily svůj dluh, který mají vůči stvoření a vůči zranitelným společenstvím.

Změna klimatu je převážně způsobena emisemi bohatších národů během jejich industrializace; ztráta biodiverzity je do značné míry způsobena těžebním průmyslem, z nějž mají prospěch převážně bohatší národy.

Můžeme se připojit k řece spravedlnosti a pokoje tím, že se budeme aktivně zasazovat za obnovu a nápravu škod způsobených zranitelným společenstvím a celému stvoření.

Správné vztahy

Naše víra nás volá k obnovené vizi života, který žijeme ve správných vztazích se vším stvořením. To vyjadřuje Žalm 63, který nás volá k spravedlnosti, neboli k správnému vztahu.

Můžeme se učit od společenství, která tradičně rozvíjela správné vztahy se stvořením. Národ Gwich'in je domorodý lid v Kanadě, jehož tradiční území zasahuje přes hranice do státu Aljaška.

Lidé Gwich'in považují oblast, kde se rodí mláďata karibu, za posvátnou a nazývají ji „místo, kde začal život“. Vztah mezi karibu a lidmi Gwich'in vyjadřuje partnerství mezi lidmi a životem na zemi.

Tato oblast je však nyní ohrožena prodejem práv k ropným vrtům v Arktické národní přírodní rezervaci.

Všechna společenství se mohou radovat z toho, že jsou součástí sítě života. Do správných vztahů nás může dovést to, že se připojíme k řece pokoje a spravedlnosti.

Pracovat pro pokoj se Zemí

Vyjednavači z nejzranitelnějších zemí pracovali 30 let, než byly potřeby těch nejzranitelnějších uznány v kontextu konferencí COP. Podobně se můžeme spojit s dalšími lidmi, např. se svým společenstvím víry, abychom společně pracovali ve prospěch celého stvoření.

Členové společenství víry, kteří žijí v bohatých zemích globálního Severu, mohou navázat kontakt se zástupci svých států, kteří ovlivňují celosvětová jednání, jako jsou například konference COP pořádané OSN. Dejte svým zástupcům vědět, že Vám na životech těch, kdo žijí ve zranitelných oblastech, záleží.

Vyvíjejte tlak na své vlády, aby na globálních fórech činily poctivá a spravedlivá rozhodnutí a plnily své finanční závazky k vyrovnání ztrát a škod způsobených klimatickou změnou a k ochraně biodiverzity. Povzbuzujte je, aby usilovali o závazné celosvětové dohody, které zamezí dalšímu využívání fosilních paliv a povedou k spravedlivé a slušné energetické přeměně.

Abychom dosáhli pokoje na zemi, musíme také usilovat o pokoj se zemí a mezi sebou. To bude vyžadovat spravedlnost.